

ΝΤΙΝΑ ΚΟΥΜΠΟΥΛΗ

ΦΩΤΟ
ΓΡΑΦΙ
ΚΟ Ο
ΔΟΙΠΟ
ΡΙΚΟ

ΜΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

σειρά ντοκιμαντέρ της ΕΡΤ3

NTINA ΚΟΥΜΠΟΥΛΗ

ΦΩΤΟ ΓΡΑΦΙ ΚΟ Ο ΔΟΙΠΟ ΡΙΚΟ

[ΜΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ]
σειρά ντοκιμαντέρ της ΕΡΤ3

ΑΘΗΝΑ 2022

**Τα 10 ντοκιμαντέρ της
σειράς «ΜΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ»
μπορείτε να τα δείτε στην
πλατφόρμα ERT·ELIX**

Στο photobook δεν περιέχονται
τα ντοκιμαντέρ: «Πιστεύω
εις έναν θεό» με το Γιάννη
Ηλιόπουλο, «Αδερφέ μου που
είσαι» με τον Πέτρο Μάλαμα
και την Έλενα Μαυρίδου, «Με
την ψυχή στο στόμα» με τον
Ακύλλα Καραζήση.

ISBN: 978-618-00-4200-9

- ♦ Photobook:
Φωτογραφικό Οδοιπορικό
«Μια Κληρονομιά»
- ♦ Επικοινωνήστε για το photobook:
e-mail: dinakoumpouli@gmail.com
- ♦ Facebook: [dina koumpouli](#)
- ♦ www.dinakoumpouli.gr

- © All rights reserved
Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναπαραγωγή με οποιοδήποτε τρόπο
της παρούσας έκδοσης χωρίς την άδεια της δημιουργού.
- ♦ ΑΘΗΝΑ 2022

INDEX

9. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

18. “ΤΑ ΝΕΡΑ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ” με την Έφη Δρόσου

24. “ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΘΡΥΨΑΛΑ” με τη Μάνια Παπαδημητρίου και την Αλεξάνδρα Σακελλαροπούλου

30. “ΤΑ ΝΕΡΑ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ” με την Έφη Δρόσου

36. “ΨΙΧΟΥΛΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ” με τον Αλέξανδρο Λογοθέτη

48. “ΞΕΝΗ ΧΩΡΑ” με το Φάνη Μουρατίδη

54. ΤΑ ΝΕΡΑ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ με την Έφη Δρόσου

66. “Η ΜΑΝΑ ΜΟΥ” με την Όλια Λαζαρίδου

70. “ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΘΡΥΨΑΛΑ με τη Μάνια Παπαδημητρίου και την Αλεξάνδρα Σακελλαροπούλου.

76. “ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ” με την Αγγελική Λεμονή

82. “Η ΜΑΝΑ ΜΟΥ” με την Όλια Λαζαρίδου *

86. “ΤΑ ΝΕΡΑ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ” με την Έφη Δρόσου

90. “ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ” με την Αγγελική Λεμονή

94. “ΤΑ ΝΕΡΑ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ” με την Έφη Δρόσου

108. “Η ΜΑΝΑ ΜΟΥ” με την Όλια Λαζαρίδου

130. “ΜΑΣ ΠΗΡΕ Ο ΑΕΡΑΣ ΚΑΙ ΜΑΣ ΣΗΚΩΣΕ” με τη Μαρία Σκουλά *

136. “ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ” με την Αγγελική Λεμονή

142. ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΕΣ που εμφανίζονται στις σελίδες του photobook

144. CONTACT SHEETS «κομμένα» αλλά αγαπημένα καρέ από το φωτογραφικό οδοιπορικό

151. ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

**Στις σελίδες 83-85 (στο ντοκιμαντέρ «Η μάνα μου», συμμετοχή η Ζεμφίρα Κοτίδου). Στη σελίδα 132 εμφανίζεται στο backstage η μικρή Μαίρη Καραζήση, στη σελίδα 133 (στο ντοκιμαντέρ «Μας πήρε ο αέρας και μας σήκωσε», συμμετοχή ο μουσικός Δημήτρης Θεοδωράκης).*

στον πατέρα μου και στον καθηγητή φυσικής
στο Λύκειο που με την στάση τους και τα λόγια
τους με οδήγησαν στο δρόμο της φωτογραφίας

Αυτό το φωτογραφικό ταξίδι ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2011, σε ένα καφέ στην πλατεία Καρύτση, όπου συναντήθηκα με τη σκηνοθέτιδα Κυριακή Μάλαμα, φίλη από τα παλιά. Στη συνάντησή μας, μου περιέγραψε με ενθουσιασμό ένα άμεσο εκείνη την εποχή σχέδιό της: είχε ήδη στα σκαριά μια σειρά από δραματοποιημένα ντοκιμαντέρ, πάνω σε αξιοποιημένο κινηματογραφικό υλικό που είχε βρεθεί στα αρχεία της ΕΡΤ3.

Το πολύτιμο αρχειακό υλικό ήταν αφηγήσεις ηλικιωμένων Μικρασιατών που είχε συλλέξει και φυλάξει η ΕΡΤ3 τα προηγούμενα χρόνια. Η ιδέα της Κυριακής Μάλαμα και της Φανής Τουπαλίκη, ήταν τα οπτικο-ακουστικά ντοκουμέντα να δραματοποιηθούν και να αποκτήσουν νέα ζωή από ηθοποιούς οι οποίοι, μέσω προβολών, θα συνομιλούσαν με τους αρχικούς αφηγητές. Ένας διάλογος του τότε και του τώρα, του πριν και του μετά, της μνήμης και της λησμονιάς.

Οι ηθοποιοί θα αναλάμβαναν το «ζωντανό» διάλογο με τους αφηγητές και τις μαρτυρίες τους, επικοινωνώντας το βίωμα της προσφυγιάς. Αυτοί, άλλωστε, ήταν οι «πρωταγωνιστές». Οι εμπειρίες του ξεριζωμού από την Ιωνική Γη είχαν αφήσει τα σημάδια τους στα σώματα, στις ψυχές τους και στις ζωές τους.

Μου ήρθε η ιδέα, και το πρότεινα αμέσως, να ακολουθήσω φωτογραφικά τη σκηνοθετιδα στο οδοιπορικό της στην ιστορία, μαζί με τα μέλη του κινηματογραφικού συνεργείου και τους ηθοποιούς, που έχτιζαν πάνω στο συμπαγές σενάριο της Φανής Τουπαλίκη, καρέ καρέ, φράση φράση, το βιωματικό αφηγηματικό ταξίδι των ντοκιμαντέρ.

Η πρόταση έγινε αμέσως δεκτή. Χωρίς να

σκεφτούμε τις οικονομικές και τις πρακτικές δυσκολίες του εγχειρήματος, ξέραμε ότι θα ήμουν σιωπηλή μάρτυς μιας ιδιαίτερης καλλιτεχνικής πράξης. Θα ήμουν πλάι, αθέατη, με τον φωτογραφικό φακό μου, να καταγράφω ό,τι γινόταν, back stage και on stage – τον ενθουσιασμό, τη χαρά, την αναμονή, την κούραση, τα βλέμματα, τα αγγίγματα, τα συναισθήματα. Την περιπέτεια μιας δημιουργίας.

Βαθειά μέσα μου ήξερα ότι με το υπέροχο cast ηθοποιών, την σκηνοθετική ματιά της Κυριακής Μάλαμα, τους φορτισμένους ιστορικά και συναισθηματικά χώρους των γυρισμάτων – όπως το οχυρό Ρούπελ, τη Μονή Βλατάδων, το μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη, τον εγκαταλελειμμένο σιδηροδρομικό σταθμό της Άγκρας, το Δέλτα του ποταμού Αξιού κ.ά. θα είχα στο τέλος στα χέρια μου, πολύτιμο φωτογραφικό υλικό.

Έπειτα από επίπονο και επίμονο editing από εκατοντάδες φωτογραφικά καρέ – πάντα με τη συνεργάτιδά μου, Κατερίνα Χειλαδάκη – έγινε το φωτογραφικό βιβλίο που έχετε στα χέρια σας. Το καθιστά επίκαιρο η επέτειος των 100 χρόνων από τη Μικρασιατική Καταστροφή. Πρόκειται για μια περιήγηση στα επτά ντοκιμαντέρ – από τα δέκα που συμπεριλαμβάνει η σειρά «Μια κληρονομιά». Ελπίζω να τη βρείτε ενδιαφέρουσα.

Ευχαριστώ το θαυμάσιο κινηματογραφικό επιτελείο και τους ηθοποιούς της σειράς «Μια κληρονομιά» που μου επέτρεψαν, επί μήνες ολόκληρους, να καταγράφω το μόχθο τους, το ταλέντο τους και την κατάθεση της ψυχής τους.

**Ντίνα Κουμπούλη
φωτογράφος**

Η σειρά **ντοκιμαντέρ της ΕΡΤ3**,
«Μια κληρονομιά», αποτελεί σπουδή
πάνω σε προσωπικές αφηγήσεις της
Μικρασιατικής Καταστροφής.

Πέντε οργιές βαθιά κείτεται ο πατέρας
σου,
τα κόκαλά του έγιναν κοράλλια,
να, τα μαργαριτάρια τα μάτια του.
Τίποτα δικό του δεν χάθηκε,
μα όλα τ' άλλαξε η θάλασσα,
τα 'κανε κάτι πλούσιο και παράξενο.
-Σαίξπηρ, «Η τρικυμία», 1,2

 γραψα τα σενάρια το καλοκαίρι-
φθινόπωρο του 2008 προσπαθώντας
να αφουγκραστώ μαρτυρίες
παππούδων και γιαγιάδων που, μικρά
παιδιά το 1922-1925, αναγκάστηκαν να
εγκαταλείψουν τις πατρίδες τους στην
Ανατολική Θράκη, τη Μαύρη Θάλασσα και
τη Μικρά Ασία. Θεωρώντας τις μαρτυρίες
τους κληρονομιά από το παρελθόν, «κάτι
πλούσιο και παράξενο», προσπάθησα να
ανοίξω διάλογο μαζί τους με αφετηρία το
παρόν, χωρίς να κρύψω την απόσταση που
μας χωρίζει.

Το παρόν εγγράφεται στο σώμα των
ταινιών με την εισβολή στη σκηνή
θεατών που τους ενσαρκώνουν ηθοποιοί
–διαμεσολαβητές, διερμηνευτές,
ερευνητές, σχολιαστές– οι οποίοι
ταξιδεύουν από τον παρόντα χρόνο στον
παρελθόντα και ανάποδα. Παλεύουν
να εισχωρήσουν στα βιώματα των
αφηγητών, να τους νιώσουν και να
καταλάβουν.

Άλλοτε μπαίνουν στις ιστορίες τους και
συμπάσχουν:

[...] και γίναμε γύφτοι οι περισσότεροι της
ανωτέρας τάξης και όλοι της κατωτέρας,
όλοι εντελώς, πρόσφυγες και χαμένοι
κλαίγοντας βουβά όσα μείνανε στην
πατρίδα εκεί και την ψυχή μας δεν την
πήραμε όλη. [...]

Ξυπόλητη με λασπωμένα πόδια και το
κλειδί στην τσέπη, άμα ξανάρθω θα τα
βγάλω, κρατώντας τη γιαγιά από το χέρι,
μη μου κόψετε τα μαλλιά παρακαλώ, άμα
ξανάρθω θα τα βγάλω τα μπακιρικά απ' το
πηγάδι, τα χρυσαφικά απ' τους τοίχους,
άμα ξανάρθω θα τα βγάλω.

Άλλοτε πάλι σχολιάζουν απ' έξω
παρατηρητές-θεατές, απαντώντας στην
αφηγήτρια που λέει «με πολύ πόνο
θυμάμαι την πατρίδα», ως εξής:

Άντε και καλή πατρίδα, Αρετή! Θα τη

φτιάξεις για τα παιδιά σου, εδώ, στην Ελλάδα. Η πατρίδα δεν είναι μόνο μια κληρονομιά από το παρελθόν, αλλά και μια δημιουργία για το μέλλον.

Οι ιστορίες που αφηγούνται οι πρόγονοι, οι επισημάνσεις και τα σχόλια που κάνουν –θραύσματα μιας καταστροφής– αποτελούν πολύτιμες παρακαταθήκες για τον δικό μας προβληματισμό στο σύγχρονο κόσμο, τόσο για το παρελθόν 100 χρόνια μετά όσο και για το παρόν και το μέλλον.

Η σκηνοθέτιδα Κυριακή Μάλαμα με τον δικό της ιδιαίτερο τρόπο, με ευαισθησία και αφοπλιστική λιτότητα που καθηλώνει, ζωντάνεψε τα 10 σενάρια σε ταινίες με τη συμμετοχή ηθοποιών όπως η Έφη Δρόσου, ο Γιάννης Ηλιόπουλος, ο Ακύλλας Καραζήσης, η Όλια Λαζαρίδου, η Αγγελική Λεμονή, ο Αλέξανδρος Λογοθέτης, ο Πέτρος Μάλαμας, η Έλενα Μαυρίδου, ο Φάνης Μουρατίδης, η Μάνια Παπαδημητρίου, η Αλεξάνδρα Σακελλαροπούλου και η Μαρία Σκουλά. Την επεξεργασία του οπτικοακουστικού αρχείου με εξαιρετική επιδεξιότητα και σημασία στη λεπτομέρεια έκανε η Σόνια Μπρέλλου, όπως και το μοντάζ. Τη διεύθυνση φωτογραφίας αλλά και την κάμερα στο χέρι με μοναδική μαεστρία είχε ο Γιάννης Παρίσης και σε τρεις ταινίες συμμετείχε ο Κώστας Σταματίου – στη μία με steadicam.

Η φωτογράφος Ντίνα Κουμπούλη, αεικίνητη και χαμογελαστή, με ανεξάντλητη υπομονή, μας συντρόφεψε στα περισσότερα γυρίσματα, για να αιχμαλωτίσει μέσα από το φακό τις εικόνες από το έργο μας.

Φανή Τουπαλγίκη
σεναριογράφος
διευθύντρια παραγωγής _____

Οι αναμνήσεις είναι φαινομενικά κάτι το ιδιωτικό. Είναι σαν μια μυστική λογοτεχνία που κρύβεται στα πιο απόκρυφα συρτάρια του μυαλού. Κληρονομούνται και έτσι, ίσως, γίνονται, εφόδια για να γίνει η μνήμη δράση, δράση του καλού, για να έχουμε στο μέλλον ιστορίες ανθρώπων, χωρίς την «Ψυχή στο στόμα», χωρίς ζωές «Κομμάτια και θρύψαλα», χωρίς να γίνονται οι πολιτισμοί, οι γειτονιές, οι φιλίες, οι αγάπες μια «Ξένη χώρα» και τα προσωπικά όνειρα «Ψίχουλα της ιστορίας»... Υπάρχει μια στιγμή; Ένα σημείο μηδέν; Ένα ορόσημο, όπως συχνά λέμε, που δείχνει στο σκηνοθέτη τον δρόμο; Για εμένα, σε ό,τι αφορά την επιθυμία βαθιάς ενασχόλησής μου με την ιστορία του προσφυγικού Ελληνισμού, το σημείο αυτό υπήρξε έξω από ένα εγκαταλελειμμένο ελληνικό σπίτι στη Ραιδεστό. Ένα σπίτι μισογκρεμισμένο, στο παράθυρο του οποίου ακόμα κρεμόταν μια μισοσκισμένη κουρτίνα. Στην κουρελιασμένη αυτή κουρτίνα είχε απομείνει ένα κομμάτι από μια περίτεχνη τρέσα. Η εικόνα αυτή με στιγμάτισε για πάντα. Πίσω από αυτή την κουρτίνα είδα να ξετυλίγεται ολόκληρη η οδύνη των ξεριζωμένων. Είδα το χαμόγελο της οικοδέσποινας να γίνεται κραυγή απόγνωσης κι απελπισίας. Είδα τον πόνο του χαμού και του χαλασμού. Αυτό το γκρεμισμένο σπίτι μού έδειξε το δρόμο για τα ντοκιμαντέρ που γύρισα, σχετικά με τον προσφυγικό Ελληνισμό και τους τόπους του. Η σειρά ντοκιμαντέρ «Μια κληρονομιά» έχει τη μικρή δική της ιστορία. Το 1996-97 ανασύρθηκαν από το αρχείο της ΕΡΤ3 οι καταγραφές των αφηγήσεων των Ελλήνων προσφύγων –παιδιά τότε– με τις μνήμες τους από την περίοδο της Μικρασιατικής Καταστροφής. Πρόκειται για ένα σύνολο μαρτυριών και οπτικών τεκμηρίων που δημιουργήθηκε από τη συνεργασία της ΕΡΤ3 με το Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού του Δήμου Καλαμαριάς. Το νήμα που διατρέχει το αρχείο αυτό είναι εκείνο

του οδοιπορικού των συναισθημάτων αλλά και των τόπων καταγωγής των Ελλήνων της Μικρασίας, του Πόντου, της Ανατολικής Θράκης, της Κωνσταντινούπολης. Το αρχείο αυτό αποτέλεσε τη βάση μιας πρώτης σειρά ντοκιμαντέρ 15 επεισοδίων με τίτλο «Ταραγμένα χρόνια», παραγωγής της ΕΡΤ3. Η σειρά αυτή ολοκληρώθηκε μέσα από απρόσμενες δυσκολίες κι επικίνδυνες περιπέτειες με τις τουρκικές αρχές στις περιοχές του Πόντου, με δεδομένο ότι δεν μας είχε δοθεί άδεια γυρισμάτων και αντιμετωπίσαμε έντονα την απειλή της κατάσχεσης του υλικού και όχι μόνο, προβλήματα τα οποία τελικά αποφύγαμε με κινηματογραφικό, στην κυριολεξία, τρόπο. Αξίζει να μνημονεύσουμε τους Τούρκους συναδέλφους και τους οδηγούς μας, οι οποίοι αφήγησαν το κίνδυνο της απαγόρευσης των γυρισμάτων και συνέβαλαν με όλες τους τις δυνάμεις στην ολοκλήρωσή τους. Η εν λόγω σειρά τελικά ολοκληρώθηκε και, στο πλαίσιο του αφιερώματος για την προσφορά μου στην τέχνη του ντοκιμαντέρ, το 2011, το 13ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης πρόβαλε ένα από τα επεισόδιά της, με τίτλο «Οι ανταλλάξιμοι».

Ακολούθησε η σειρά δραματοποιημένων ντοκιμαντέρ «Μια κληρονομιά», παραγωγής της ΕΡΤ3 (2011-12), βασισμένη σε άλλες μαρτυρίες, οι οποίες εντοπίστηκαν εκ των υστέρων στο αρχείο της. Πρόκειται για μια δραματοποιημένη σειρά 10 επεισοδίων ζητούμενο της οποίας είναι η κατανόηση της μνήμης της ιστορίας από το σύγχρονο άνθρωπο, με ηθοποιούς οι οποίοι υποδύονται τα πρόσωπα που συναντούν τις «αόρατες», στην επίσημη ιστορική γραφή, αναμνήσεις. Σε αυτή την προσπάθεια συμμετείχαν εξαιρετικοί ηθοποιοί και συνεργάτες – μάλιστα το επεισόδιο «Με την ψυχή στο στόμα», με τον ηθοποιό Ακύλλα Καραζήση, απέσπασε το βραβείο κοινού στο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης (2013). Ακολούθως, το επεισόδιο «Ξένη χώρα», με

τον ηθοποιό Φάνη Μουρατίδη, απέσπασε το βραβείο δραματοποιημένου ντοκιμαντέρ στο Φεστιβάλ Ελληνικού Κινηματογράφου του Λονδίνου, το φθινόπωρο του 2013.

Σε όλη αυτή τη διαδρομή, η Ντίνα Κουμπούλη μάς ακολούθησε με το φωτογραφικό της φακό στην περιπέτεια των γυρισμάτων. Αποτύπωσε έτσι στιγμές από τα γυρίσματα, δημιουργώντας κι αναπνέοντας μαζί μας στο ρυθμό της προσπάθειας που κάναμε να αφουγκραστούμε και να καταγράψουμε το λόγο, τα βλέμματα, τις εκφράσεις, τις μικρές, αδιόρατες κινήσεις της ανθρώπινης ύπαρξης και την εκκωφαντική σιωπή των συναισθημάτων, των αναμνήσεων, της ζωής των προσφύγων. Μιας οδυνηρής μνήμης που πολλές φορές οι άνθρωποι προσπαθούν έντεχνα να κρύψουν. Όμως, η αποτίμηση της ιστορίας είναι οι αφηγήσεις αυτών των ανθρώπων και η τέχνη της ζωής απαιτεί τη μνήμη του χθες.

Δεν μπορώ να κρίνω την καλλιτεχνική αξία της σειράς – οι κριτικές και οι βραβεύσεις είναι ένα κριτήριο, οι προβολές και η επίδραση στο κοινό είναι το άλλο, ίσως και το πιο ουσιαστικό... Πάντως, με τη Φανή Τουπαλγίκη, σεναριογράφο και διευθύντρια παραγωγής, αλλά και όλους τους συνεργάτες, πιστέψαμε ότι μπορούσαμε, μέσα από τη μαγική και τόσο επιδραστική τέχνη της εικόνας, να ταράξουμε «Τα νερά της λήθης». Αυτό που γύρεψα και πάντα γυρεύω είναι όλες αυτές οι ιστορίες της εικόνας να προσθέτουν ελπίδα και θετική ματιά για το μέλλον. Να εμπνέουν την παραχώρηση και την αλληλεγγύη προς τον άλλο, τον συν-άνθρωπο (για το «ευλογημένο συν» που γράφει κι ο ποιητής-καθηγητής Βασίλης Νιτσιάκος), που οφείλουμε να βάλουμε πάνω από διαχωρισμούς και διαφορές.

**Κυριακή Μάλαμα
σκηνοθέτις**

Μια κληρονομιά – η καταγραφή Ένα οδοιπορικό μέσα σε ένα οδοιπορικό.

Μία χωρίς πρόγραμμα συζήτηση, μία δεκαετία πίσω, έγινε αφορμή για ένα νέο και σημαντικό βήμα στην καλλιτεχνική πορεία της Ντίνας Κουμπούλη. Μιλώντας με τη σκηνοθέτιδα Κυριακή Μάλαμα για το νέο της πρότζεκτ, μία σειρά δραματοποιημένων ντοκιμαντέρ με ιστορίες της προσφυγιάς, η φωτογράφος αποφάσισε να ακολουθήσει την παραγωγή και να καταγράψει το εγχείρημα με τον φακό της. Ο λόγος; Το μοναδικό αρχειακό υλικό κατ' αρχάς, προκαλεί δέος και ασκεί ιδιαίτερη έλξη στην Κουμπούλη. Το (κινηματογραφικό) μέσον αποτελεί δέλεαρ, οι άνθρωποι περαιτέρω κίνητρο, τα επί μέρους στοιχεία συνθέτουν μια πρόκληση. Η φωτογράφος νιώθει το κάλεσμα να στήσει την προσωπική της δραματοποιημένη αφήγηση, να χρησιμοποιήσει την τέχνη της για να απαθανατίσει και μαζί να αποκωδικοποιήσει τα γεγονότα.

Το εγχείρημα ξεκίνησε χωρίς «διαπιστευτήρια». Η απόφαση να ακολουθήσει τα συνεργεία ήταν δική της, η ίδια επωμίστηκε ολοκληρωτικά την ευθύνη -οργανωτική, οικονομική και ευρύτερη- με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Τα πατήματα βρέθηκαν στην πορεία. Ξεκινώντας μέσα σε μάλλον αμήχανο πλαίσιο, ενσωματώθηκε τελικά πλήρως στη διαδικασία, καταλήγοντας βασικό κομμάτι της.

Η καταγραφική φωτογραφία χαρίζει εικόνες που απεικονίζουν με ακρίβεια το θέμα τους, όποιο και αν είναι αυτό, προσφέροντας ένα αξιόπιστο χρονικό αληθινών γεγονότων και καταστάσεων. Η αφηγηματική καταγραφή είναι το στοιχείο της Ντίνας Κουμπούλη. Η φωτογράφος έχει έμφυτη την τάση να παρακολουθεί, απολαμβάνει τη διαδικασία, να είναι δίπλα σε μία κατάσταση και να γνωρίζει τα πιο βαθιά της επίπεδα. Η εμπειρία της στο είδος την κάνει να διαπρέπει στην

άσκηση του, σημειώνεται ωστόσο μία βασική ιδιαιτερότητα: (παραμένοντας πάντα εντός πλαισίου) η ματιά της Κουμπούλη ισορροπεί με δεξιότεχνία ανάμεσα στην καταγραφική και την καλλιτεχνική φωτογραφία. Πρόκειται, εν τέλει, για μια υβριδική, ιδιοσυγκρασιακή μορφή τέχνης, μία προσωπική υπογραφή που είναι ταυτόχρονα μαγευτική και οικεία.

Η εικαστική αυτή ματιά, καθώς και η ανάγκη της να επικοινωνήσει αυτό που βλέπει μέσα από τον φακό της, καθρεφτίζονται στις φωτογραφίες που αξιοποιούν πλήρως την εκφραστική δυναμική του μέσου.

Η Ντίνα Κουμπούλη συλλαμβάνει όσα διαδραματίζονται μπροστά στην κάμερα της και μοιράζεται μαζί μας την ερμηνεία της, μεταφέροντάς μας μέσα από τις εικόνες της σε έναν άλλο κόσμο.

Το αποτέλεσμα είναι μια ματιά στα παρασκήνια της παραγωγής, ένα φωτογραφικό οδοιπορικό πάνω στο ντοκιμαντέρ - η καταγραφή μίας καταγραφής στην ουσία - που αφηγείται μία ιστορία σε δύο επίπεδα: το πρώτο παρουσιάζει πιστά τα καθέκαστα, αποτυπώνοντας τις στιγμές σε πραγματικό χρόνο, και το δεύτερο το προσωπικό οδοιπορικό της φωτογράφου στην προσπάθεια της να διαβάσει και να ερμηνεύσει την πληροφορία. Καρέ-καρέ απαθανατίζει τα στιγμιότυπα, συντονισμένη με τον παλμό. Περνώντας από την ένταση της δράσης στη στιγμή της ανάπαυσης και από εκεί στη διαδικασία του πνευματικού αναστοχασμού και της νοερής επεξεργασίας, τα συναισθήματα εναλλάσσονται και -αναπόφευκτα- πλημμυρίζουν, με την ίδια συχνότητα και ένταση που οι εικόνες διαδέχονται η μία την άλλη. Άλλοτε μελαγχολικά, άλλοτε μαγευτικά, μόνιμα με ειδικό βάρος, τα στιγμιότυπα της συνθέτουν ένα παζλ, στο οποίο κάθε κομμάτι είναι σημαντικό για το αποτέλεσμα.

Η φωτογράφος ενδιαφέρεται εξίσου για τα μικρά, φαινομενικά ασήμαντα πράγματα, εκείνα στα οποία δε θα έπεφτε το μάτι σου

(ένα κουρασμένο βλέμμα, ένα χέρι που παρηγορεί, ένα ξεχασμένο αντικείμενο), υπογραμμίζοντας το μη-αυτονόητο, κάνοντας δεύτερες και τρίτες αναγνώσεις κάθε σκηνής και δημιουργώντας καθρεφτισμούς, τόσο της γενικής κατάστασης όσο και εσωτερικούς, της ίδιας της της ψυχής.

Μέσα από τη συλλογή φωτογραφιών (που επιλέχθηκαν ανάμεσα σε εκατοντάδες) μας εφιστά την προσοχή στο θέμα, όχι μόνο παραθέτοντας στοιχεία και θέτοντας ερωτήματα αλλά δημιουργώντας παράλληλα την ψευδαίσθηση της μνήμης. Ξεφυλλίζοντας τις σελίδες του λευκώματος νιώθεις να μεταφέρεσαι στο χρόνο και στον τόπο, σε καταλαμβάνει μια απροσδιόριστη αίσθηση μαρτυρίας. Τα όρια μεταξύ πραγματικού και φανταστικού θολώνουν μπροστά στις εικόνες που δανείζονται από και ταυτόχρονα υφαίνουν την ιστορία. Υπάρχει ένα λυρικό στοιχείο στα στιγμιότυπα που συνθέτουν την αφήγηση ενός χρονικού χωρίς λόγια, ίσως μία χωρίς λόγια ποίηση.

Το όλο ταξίδι εκτός από μοναδική εμπειρία ήταν για την φωτογράφο ένα προσωπικό στοίχημα το οποίο είναι περήφανη που κατάφερε να κερδίσει. Η εξαρχής πρόθεση της ήταν να μοιραστεί το πόνημα αυτό με το κοινό, να το αφήσει πίσω της ως παρακαταθήκη. Το σώμα αυτό δουλειάς γεννήθηκε για να γίνει βιβλίο, η σωστή στιγμή να συναντήσει τον κόσμο είναι τώρα. Η περιορισμένη, συλλεκτική έκδοση που κρατάμε στα χέρια μας, το πρώτο εκδοτικό εγχείρημα της Ντίνας Κουμπούλη, είναι τελικά ένα οπτικοποιημένο ποίημα που μας μεταφέρει την ιδιαίτερη εμπειρία που βίωσε αθόρυβα από τα παρασκήνια, όχι σαν ηδονοβλεψία αλλά σαν φύλακας άγγελος των στιγμών.

Αλεξάνδρα Κολλάρου
σύμβουλος τέχνης

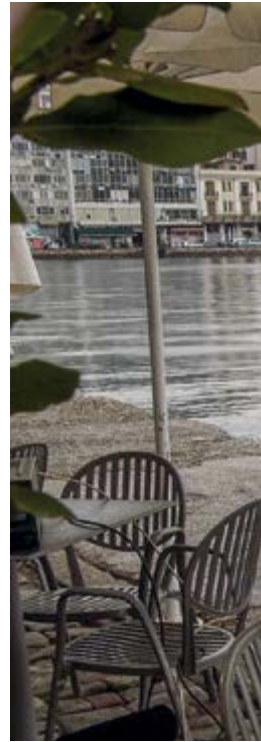

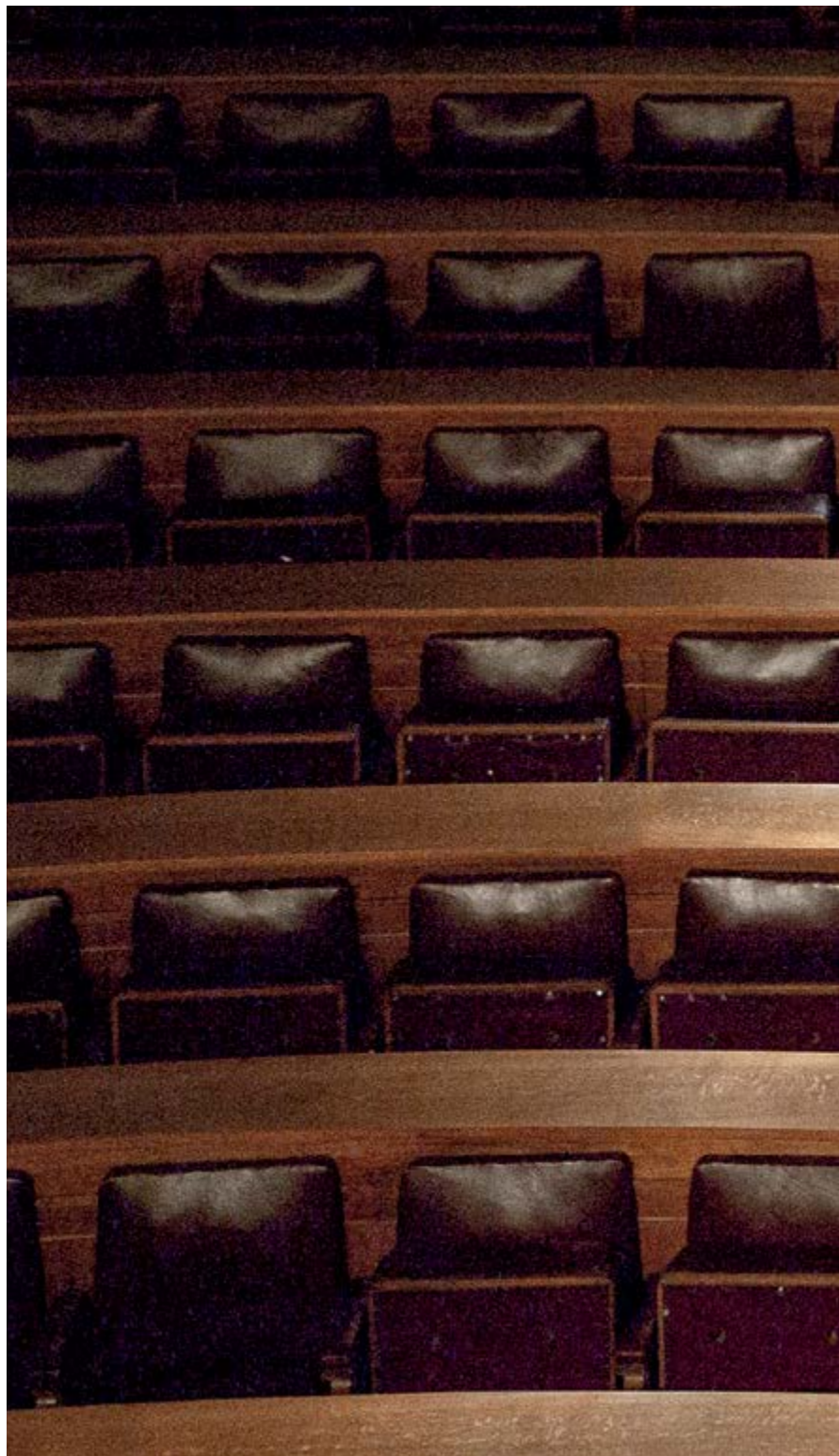

ΠΕΣΤΑ-ΓΡΥΝ
ΔΟ-ΤΕΤΕΙΝ
ΠΑΛ-ΠΡΕΣΤΑ

ΑΕΤΟΡΡΑ-ΡΑ
ΝΟΛΑ-ΣΑ-Ε
ΖΑΝΙ-ΔΡ-ΚΟΔΟ

ΚΙΛΚΙΣ-ΝΟΧΑΝ
Α-ΜΠΕΛΕΣ-ΚΡ
ΣΝΑΤΕΟΥΜ

ΑΝΔΡΩΝ ΕΠΙΦΑΝΩΝ
ΠΑΣΑΓΗΤΑΦΟΣ

ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ=ΠΡΕΜΕΤΗ
ΦΣΤΡΟΒΙΤΣΑ=ΠΟΓΡΑΔΕΤΣ=
ΡΟΥΠΕΛ=ΠΕΡΙΟΛΡΙ=ΚΡΗΤΗ
ΕΛ-ΑΛΑΜΕΐΝ=ΡΙΜΙΝΙ
ΡΟΥΒΙΚΩΝ=ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ=ΚΟΡΕ
ΚΥΠΡΟΣ

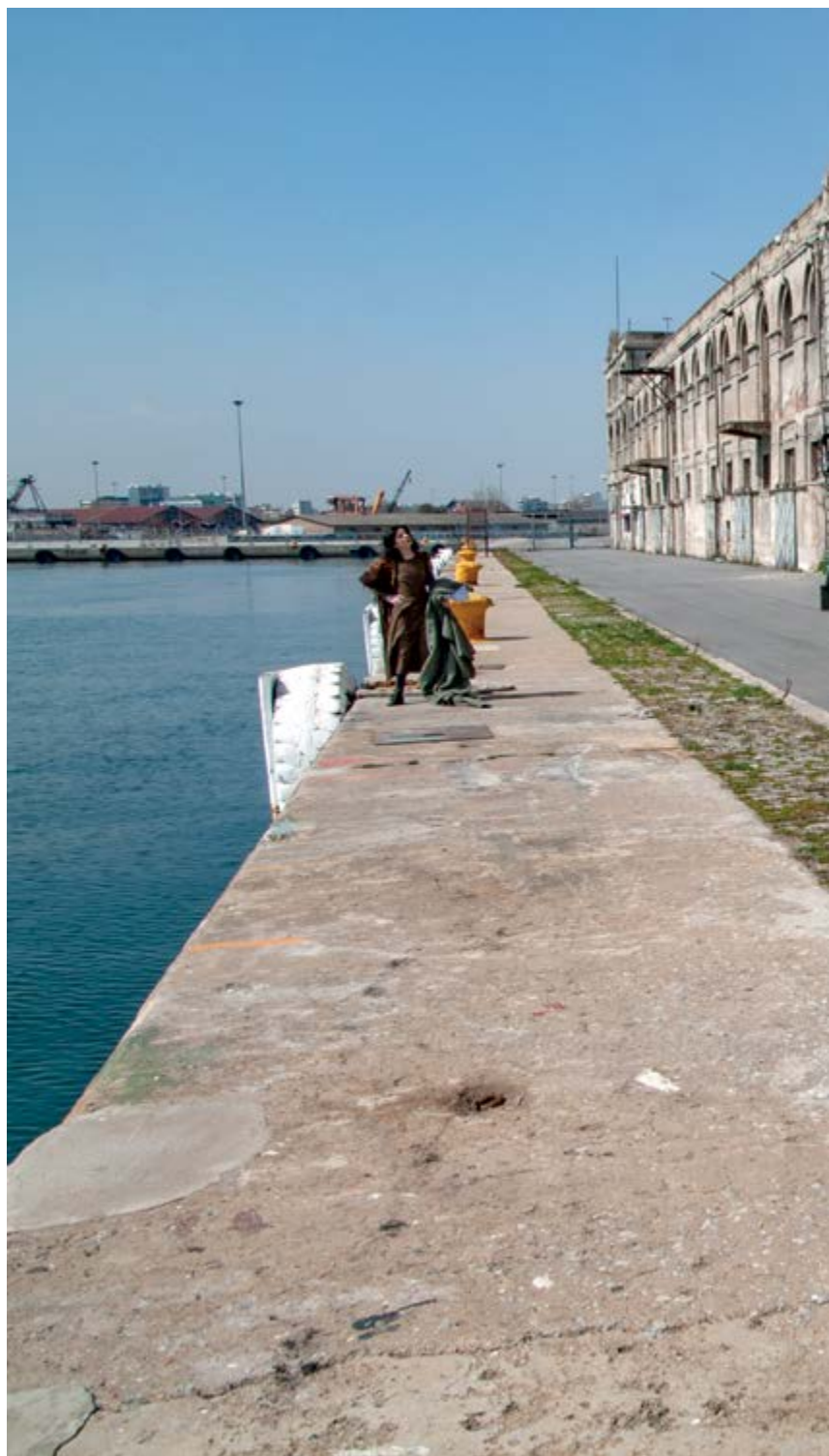

SMICE BETANOVSKÉ
TRNÉ VÝROČNICE
KUTALOV JAHNČOV

Handwritten text, possibly a signature or initials, in black ink on a light-colored surface.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Στις φωτογραφίες οι ηθοποιοί των Ντοκιμαντέρ αναγράφονται με τη σειρά που εμφανίζονται στο photobook, είναι οι: Έφη Δρόσου, Αλεξάνδρα Σακελλαροπούλου, Μάνια Παπαδημητρίου, Αλέξανδρος Λογοθέτης, Φάνης Μουρατίδης, Όλια Λαζαρίδου, Αγγελική Λεμονή, Μαρία Σκουλά.

Από το κινηματογραφικό συνεργείο και την παραγωγή εμφανίζονται στις φωτογραφίες με αλφαβητική σειρά οι: Δημήτρης Κούφτας - Ήχος, Ειρήνη Μακιού-μακιγιέζ, Κυριακή Μάλαμα-σκηνοθέτις, Θεόδωρος Νούλης - ηλεκτρολόγος, Γιάννης Παρίσης - διευθ. φωτογραφίας (crew Θεσσαλονίκης), Κώστας Σταματίου - διευθ. φωτογραφίας (crew Αθήνας), Φανή Τουπαλγίκη (παραγωγός-σεναριογράφος), Νίκος Τσιαούσης-οδηγός.

ΧΩΡΟΙ ΓΥΡΙΣΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη: Λιμάνι - Αποθήκες Α-Β, Μέγαρο Μουσικής, Μπίτ Παζάρ, Σιντριβάνια της πόλης, Μονή Βλατάδων, Μπέη Χαμάμ, Καυταντζόγλειο Στάδιο.

Αθήνα: Μέγαρο της Παλαιάς Βουλής, Εθνική Βιβλιοθήκη - Βαλάνειο Μέγαρο, Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη,

Καταρράκτες Έδεσσας, Λουτρά Πόζαρ, Αρχοντικά στη Σιάτιστα, Παλιός Σιδηροδρομικός Σταθμός Αγρας, Οχυρό Ρούπελ, Κρουαζιερόπλοιο, Αξιός ποταμός.

Το photobook της Ντίνας Κουμπούλη, Φωτογραφικό Οδοιπορικό - «Μια κληρονομιά» τυπώθηκε σε 100 αριθμημένα αντίτυπα τον Νοέμβριο του 2022 στο τυπογραφείο «Γραφικές τέχνες - Καλκασίνας» στη Θεσσαλονίκη, σε χαρτιά Περράκης - Arctic Volume 130 γραμμ. Η γραμματοσειρά που χρησιμοποιήθηκε στα κείμενα είναι η Proxima Nova. Τυπώθηκε σε ειδικά χαρτιά Περράκης - Materica Clay 250 γραμμ. Ο σχεδιασμός έκδοσης και εξωφύλλου έγινε στο ατελιέ «Design_Theory». Η Κατερίνα Χειλαδάκη, www.cheiladaki.com έκανε το editing των εικόνων.

Αριθμός αντίτυπου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΘΕΡΜΑ ΤΟΥΣ ΑΝΕΚΤΙΜΗΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΚΑΙ
ΤΟΥΣ ΠΟΛΥΤΙΜΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ: ΕΛΕΝΗ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ,
ANNA ΒΟΥΛΓΑΡΗ, ΑΝΕΖΟΥΛΑ ΚΑΤΣΙΜΠΙΡΗ, ΗΛΙΑ ΚΑΝΕΛΛΗ,
ΕΙΡΗΝΗ ΚΕΝΤΡΩΤΑ, ΧΡΙΣΤΟ ΚΙΤΑ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΟΛΛΑΡΟΥ,
ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΤΡΟΝΑ, ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΛΑΜΑ, ΜΑΤΙΛΙΑΝΤΑ ΜΠΟΤΟΝ,
DOMINIC PIERRCOIN, ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΡΟΤΣΟΥ, ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΣΚΟΡΔΟ,
ΦΑΝΗ ΤΟΥΠΑΛΓΙΚΗ, ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΕΙΛΑΔΑΚΗ, ΝΑΤΑΣΑ ΧΙΩΤΑΚΗ

